

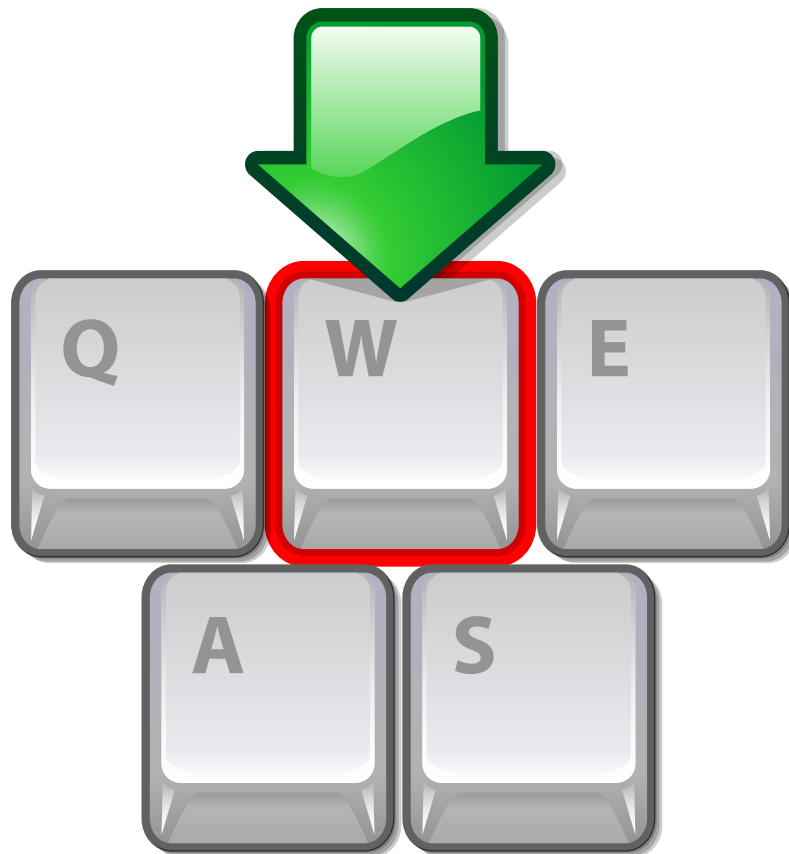
Підручник з «Навчання машинопису»

Håvard Frøiland

Andreas Nicolai

Sebastian Gottfried

Переклад українською: Юрій Чорноіван

Зміст

1	Вивчення друку наосліп за допомогою «Навчання машинопису»	7
1.1	Вступ	7
1.1.1	Що таке «Навчання машинопису»?	7
1.1.2	Можливості	8
1.2	Перші кроки	8
1.2.1	Створення вашого першого профілю	8
1.2.2	Вибір уроку	9
1.2.3	Навчання	10
1.2.4	Перегляд даних щодо поступу навчання	12
1.3	Приготування до навчання	12
1.3.1	Панель інструментів «Навчання машинопису»	12
1.3.1.1	Керування профілями	13
1.3.1.2	Меню «Навчання машинопису»	14
1.3.1.3	Діалогове вікно налаштування	15
1.3.2	Вибір курсу і уроку	16
1.3.2.1	Перемикання між курсами	16
1.3.2.2	Розблоковування уроків	16
1.3.2.3	Навчання за допомогою іншої розкладки клавіатури	17
1.4	Ефективне навчання	17
1.4.1	Методики навчання	17
1.4.1.1	Постійна швидкість	17
1.4.1.2	Основа всього — точність	17
1.4.1.3	Виправлення помилок	17
1.4.2	Призупинення навчального сеансу	18
1.4.2.1	Автоматичне призупинення	18
1.4.2.2	Призупинення вручну	18
1.5	Стеження за поступом навчання	18
1.5.1	Дані щодо швидкості і точності	19
1.5.1.1	Фільтрування за уроками	19
1.5.2	Статистика помилок	20

2	Доповнення «Навчання машинопису»	22
2.1	Створення курсів	22
2.1.1	Властивості курсу	23
2.1.2	Додавання уроків	25
2.1.2.1	Перевірка якості на панелі редактора тексту уроку	27
2.2	Створення розкладок клавіатури	28
2.2.1	Властивості розкладки клавіатури	28
2.2.2	Додавання клавіш	30
2.2.2.1	Звичайні клавіші	30
2.2.2.1.1	Символи клавіші	31
2.2.2.2	Клавіші-модифікатори	32
2.3	Нетипові уроки	32
2.4	Перенесення результатів вашої роботи	33
2.4.1	Експортування та імпортування	33
3	Подяки і ліцензія	35
A	Як отримати і встановити «Навчання машинопису»	36
A.1	Збирання і встановлення	36

Перелік таблиць

2.1	Клавіші-модифікатори	32
-----	--------------------------------	----

Анотація

«Навчання машинопису» — це програма для вивчення способу друку наосліп. Навчання машинопису надає вам текст для вправ і змінює рівень, на якому ви вправляєтеся, залежно від якості вашої підготовки. Ця програма показує клавішу, яку вам слід натиснути наступною і натякає вам, яким пальцем це слід зробити.

Розділ 1

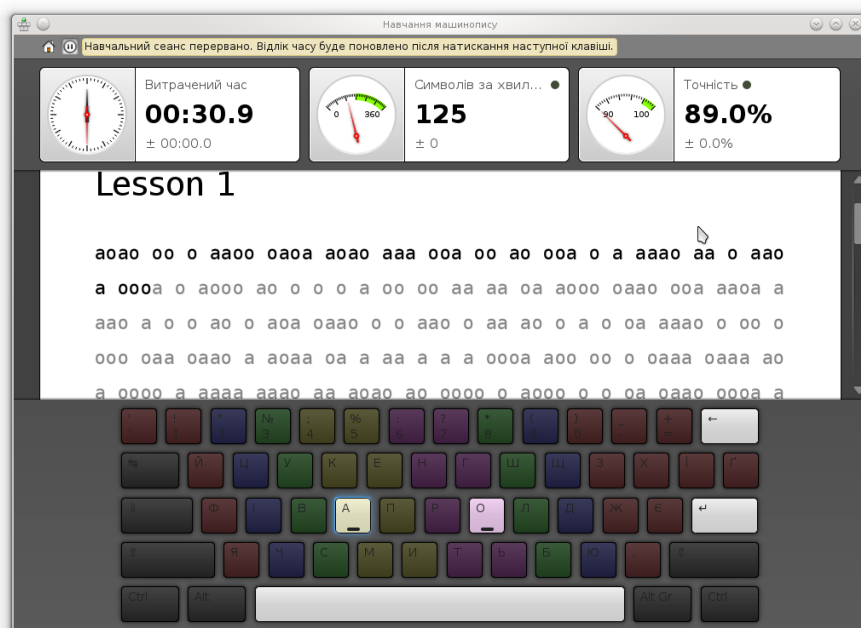
Вивчення друку наосліп за допомогою «Навчання машинопису»

1.1 Вступ

1.1.1 Що таке «Навчання машинопису»?

«Навчання машинопису» — це програма для навчання друку наосліп.

«Навчання машинопису» надає вам текст для вправ і змінює рівень, на якому ви вправляєтеся, залежно від якості вашої підготовки. Ця програма показує клавіатуру і клавішу, яку вам слід натиснути наступною, а крім того, натякає вам, яким пальцем це слід зробити.

Програму «Навчання машинопису» призначено для навчання машинопису на особистому рівні. За її допомогою можна навчитися набирати текст усіма пальцями покроково, не див-

лячись на клавіатуру і не шукаючи на ній повсякчас потрібні вам клавіші (таке зазирання значно сповільнює друк).

1.1.2 Можливості

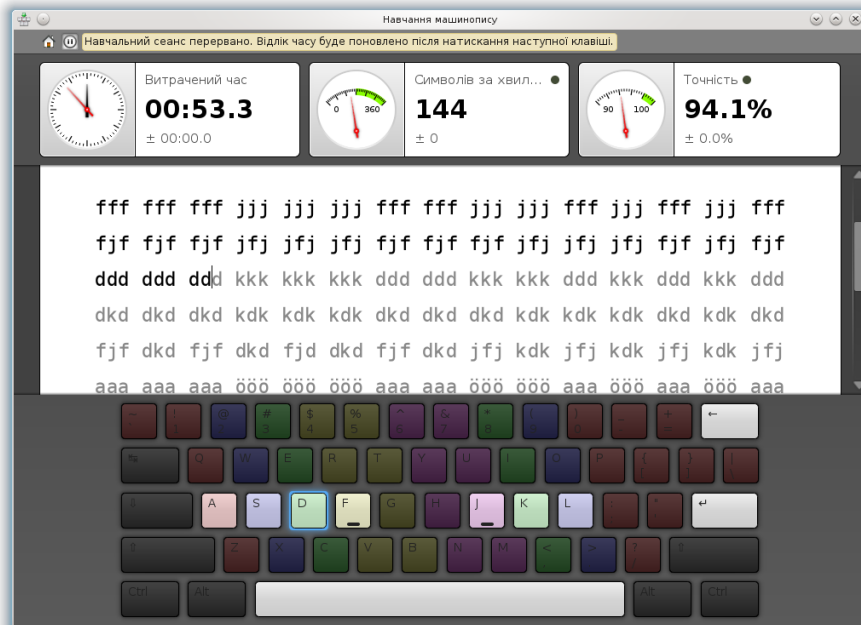
У поточній версії, «Навчання машинопису» 2.2, програма має кілька корисних функцій, зокрема:

- Підтримка багатьох різних курсів багатьма мовами, включно зі зручним редактором курсів
- Підтримка різних розкладок клавіатури з можливістю для користувача самому визначати і редагувати розкладку
- Під час сеансу тренування програмою «Навчання машинопису» буде отримано комплексну статистичну інформацію, яка допоможе вам або вашому вчителю проаналізувати поступ навчання

Програма також має багато інших можливостей, які буде обговорено у належних частинах цього довідника.

1.2 Перші кроки

Ось інший знімок вікна «Навчання машинопису» у дії, цього разу з німецькою розкладкою клавіатури і тренувальним уроком:

Хоча навчання друку наосліп за допомогою «Навчання машинопису» і використання програми є дуже простим, ви ретельніше оглянемо можливості «Навчання машинопису» у наступних розділах.

1.2.1 Створення вашого першого профілю

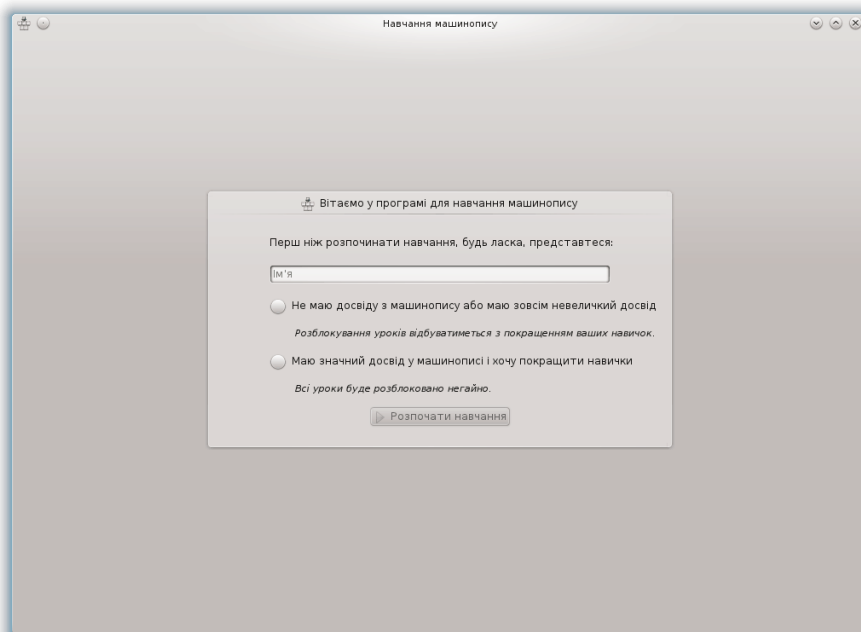
Після першого запуску програми «Навчання машинопису» ви побачите особливе вікно, яке допоможе вам у створенні вашого першого профілю. Ви можете вибрати назву вашого профілю та рівень ваших навичок у машинописі.

ПІДКАЗКА

Визначений вами рівень знань вплине за загальні принципи роботи програми «Навчання машинопису». У режимі початківця програма розблокуватиме уроки один за одним, мірою того, як ви їх проходите. Досвідченим же користувачам буде одразу відкрито доступ до всіх уроків.

ПРИМІТКА

Добре обдумайте ваш вибір, оскільки ви не зможете змінити тип профілю згодом. Втім, ви завжди можете створити нові профілі, які краще відповідатимуть вашим навичкам.

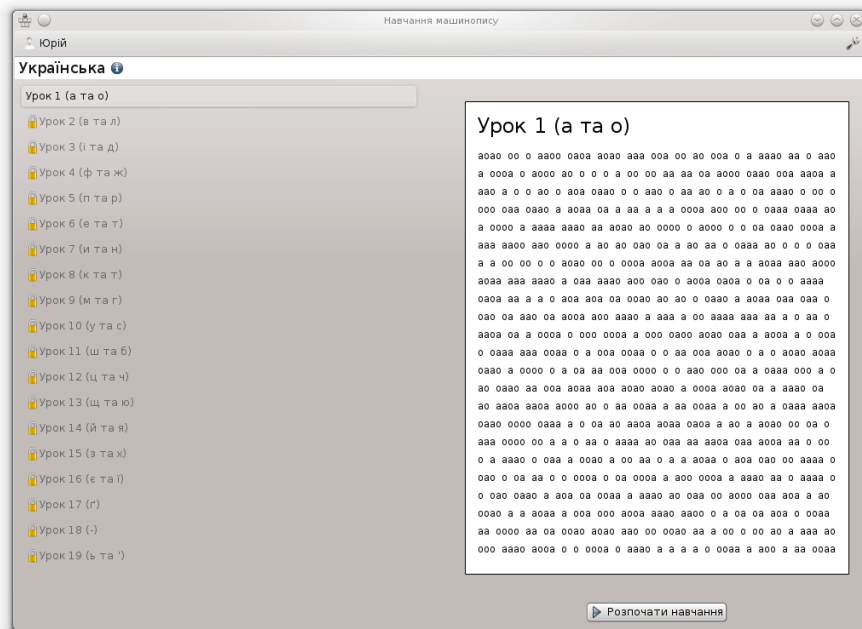

Щойно буде натиснуто кнопку **Розпочати навчання**, програма відкриє свою домашню сторінку. Ця сторінка буде початковою сторінкою програми під час всіх наступних запусків програми «Навчання машинопису».

1.2.2 Вибір уроку

Домашня сторінка програми «Навчання машинопису» складається з верхньої панелі інструментів та панелі вибору курсу. Додаткові відомості щодо цієї сторінки можна знайти у розділі [Розділ 1.3](#).

Підручник з «Навчання машинопису»

Програма «Навчання машинопису» покаже вам перший з курсів, якими можна скористатися для вашої поточної розкладки клавіатури.

Якщо для вашої розкладки клавіатури встановлено декілька курсів, ви можете вибрати потрібний вам або вибрати **нетипові уроки** натисканням кнопок і , розташованих праворуч від мітки з назвою курсу. Якщо курс лише один, ці кнопки не буде показано.

ПРИМІТКА

На деяких платформах, особливо на платформі Microsoft® Windows®, ви не зможете скористатися можливістю автоматичного визначення розкладки клавіатури. У такому випадку вам слід натиснути кнопку на панелі інструментів, вибрати пункт **Вибрати розкладку клавіатури...** і позначити у меню пункт вашої розкладки клавіатури або пункт розкладки, подібної до вашої. Якщо у списку немає потрібної вам розкладки, ви завжди можете визначити власну, див. Розділ 2.2.

Виберіть потрібний вам урок зі списку у лівій частині вікна. Вибрати заблоковані уроки зі значком не можна, оскільки вони є надто складними для ваших поточних навичок. Вам слід пройти урок, щоб розблокувати наступний. Після позначення пункту уроку його вміст буде показано праворуч від списку уроків.

ПІДКАЗКА

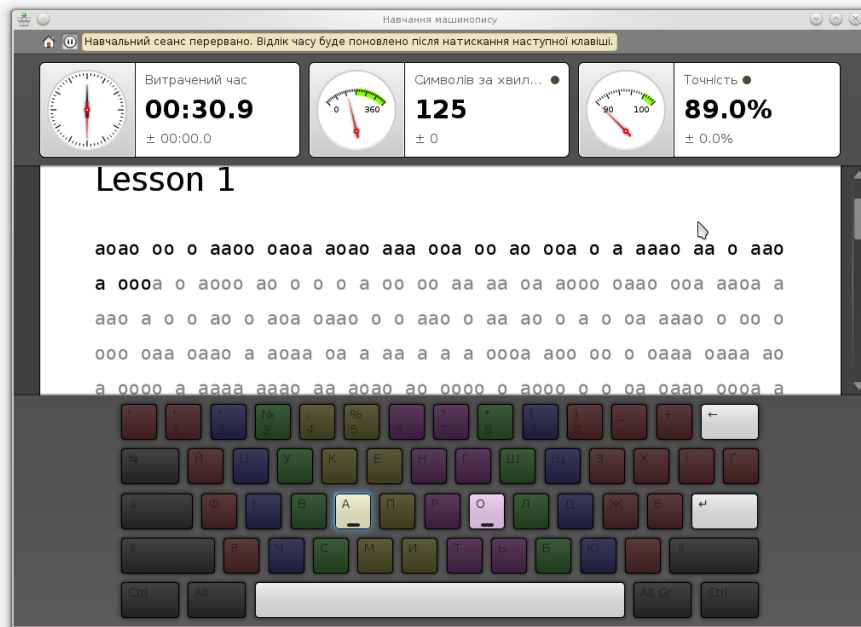
Ви можете наказати програмі показати або приховати додаткову інформацію щодо позначеного курсу за допомогою кнопки , розташованої поруч міткою назви курсу.

Щойно буде встановлено потрібні параметри навчання, натисніть кнопку **Розпочати навчання**, щоб перемкнутися на навчальне вікно «Навчання машинопису».

1.2.3 Навчання

Навчальне вікно програми «Навчання машинопису» складається з трьох основних частин:

1. Деяких статистичних даних, які наведено на інформаційних панелях згори
2. Тексту, який вам потрібно вводити
3. Візуалізації клавіатури

ПРИМІТКА

Видимість окремих частин вікна навчання можна налаштувати за допомогою [діалогового вікна налаштування програми «Навчання машинопису»](#).

Розташуйте ваші вказівні пальці на двох клавішах з невеличкими виступами поряд з центральною частиною середнього ряду клавіш. Якщо ви так зробите, інші ваші пальці знайдуть відповідні клавіші майже автоматично. Великі пальці має бути розташовано над клавішею пробілу, — єдиної клавіші, яку ви ними натискатимете. Інші пальці мають розташуватися на трьох клавішах, які є сусідніми з клавішами з виступами і перебувають у тому ж ряді клавіш. Клавіші, які слід натискати певним пальцем, буде позначено однаковим кольором. Намагайтеся якомога менше рухати руками. Після того, як ви натиснули клавішу, намагайтеся повернути пальці у вихідні позиції.

Почніть вводити текст, показаний посередині вікна програми. Наступну клавішу, яку вам слід натиснути, завжди буде підсвічено на візуальній клавіатурі. Під час друку ви можете помилитися і натиснути не ту клавішу. У цьому випадку помилково введені символи змінять колір на червоний. Вам доведеться натиснути клавішу **Backspace**, щоб витерти помилкові символи і ввести правильні.

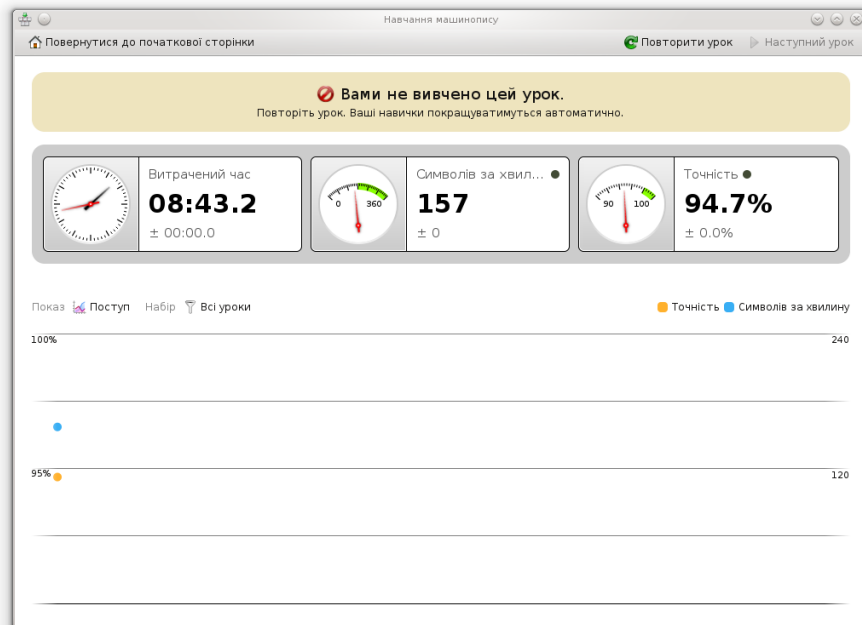
Після успішного завершення рядка тексту вам слід натиснути на клавішу **Enter**, щоб перейти до наступного рядка.

ПІДКАЗКА

Клавішу, яка переводитиме курсор до наступного рядка можна змінити за допомогою [діалогового вікна налаштування програми Навчання машинопису](#).

1.2.4 Перегляд даних щодо поступу навчання

Щойно ви завершите введення уроку, «Навчання машинопису» відкриє діалогове вікно статистики. У ньому буде показано статистичні дані поточного сеансу навчання та уроку, а також дані щодо попередніх навчальних сеансів.

У діалоговому вікні статистичних даних ви можете наказати програмі показувати дані щодо певного уроку або дані щодо **Всіх уроків**. Ці режими показу будуть корисними для аналізу загального поступу навчання та поступу у вивченні певних уроків.

Якщо ви готові до наступного уроку, натисніть на панелі інструментів кнопку **Наступний урок**, щоб продовжити навчання за допомогою наступного уроку у курсі, або натисніть кнопку **Повторити урок**, щоб ще раз спробувати ваші навички на поточному уроці. Кнопкою **Наступний урок** можна буде скористатися, лише якщо ви пройшли поточний урок.

Якщо ви хочете пройти якийсь інший урок або змінити курс, натисніть кнопку **Повернутися до початкової сторінки**.

Якщо ви бажаєте припинити сеанс навчання у програмі «Навчання машинопису», просто закрийте вікно програми.

1.3 Приготування до навчання

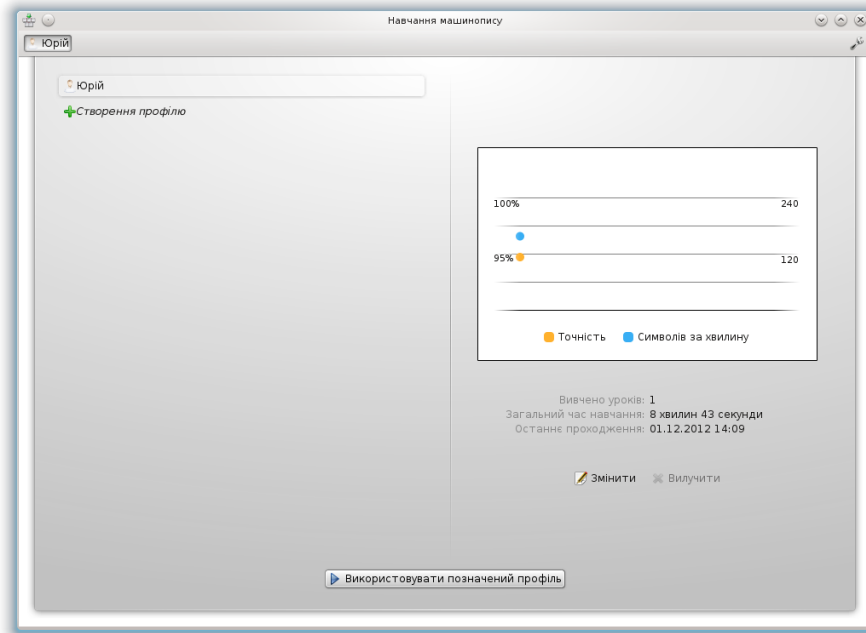
Користування майже всіма елементами домашньої сторінки програми Навчання машинопису має зрозумілим без підказок. За допомогою панелі інструментів у верхній частині сторінки ви можете переглянути і налаштувати параметри Навчання машинопису. Панеллю вибору курсів можна скористатися для перегляду даних щодо курсів та перемикання між курсами.

1.3.1 Панель інструментів «Навчання машинопису»

На панелі інструментів програми «Навчання машинопису» розташовано кнопку доступу до профілів ліворуч і кнопку меню програми праворуч.

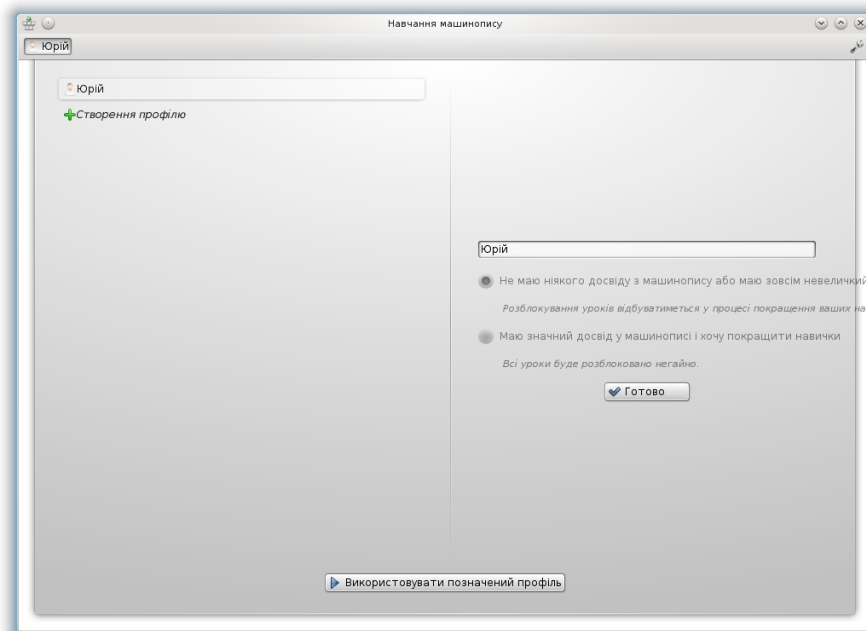
1.3.1.1 Керування профілями

За допомогою кнопки профілів, на якій ви побачите мітку з назвою вашого профілю, ви можете керувати профілями програми «Навчання машинопису».

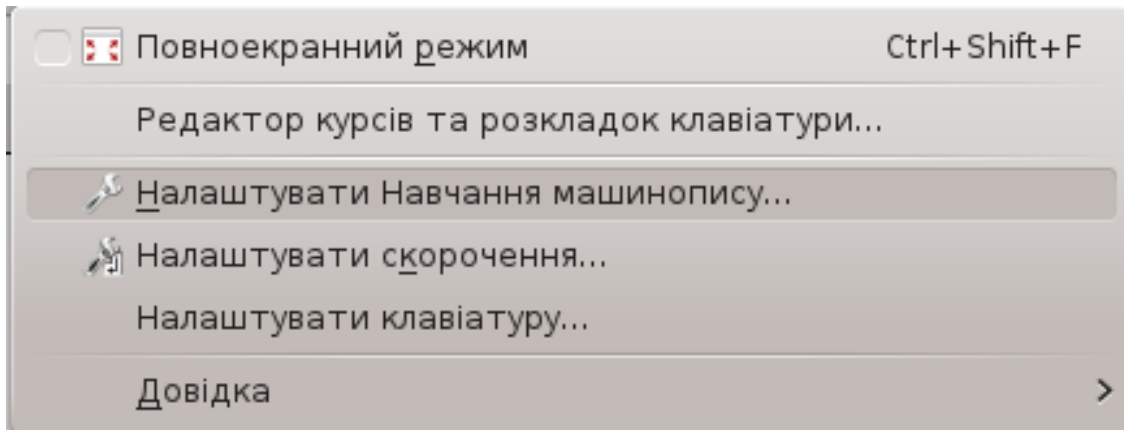
Ви можете переглядати параметри вже створених профілів, вилучати їх або створити новий профіль за допомогою кнопки .

Щоб перевести програму у режим перегляду, натисніть кнопку **Змінити**. Щоб вибрати профіль і повернутися до домашньої сторінки, натисніть кнопку **Використовувати вибраний профіль**.

1.3.1.2 Меню «Навчання машинопису»

Меню програми «Навчання машинопису» можна відкрити за допомогою кнопки на панелі інструментів домашньої сторінки програми.

Нижче наведено список пунктів меню та короткий опис призначення кожного з них.

Повноекранний режим (Ctrl+Shift+F)

Вмикає або вимикає повноекранний режим роботи «Навчання машинопису».

Редактор курсів та розкладок клавіатури...

Відкриває [вікно редактора](#) програми «Навчання машинопису»

Налаштувати Навчання машинопису...

Відкриває [діалогове вікно налаштування](#) програми «Навчання машинопису»

Налаштувати скорочення...

Налаштувати клавіатурні скорочення, які ви бажаєте пов'язати з якимись із дій

Налаштувати розкладку клавіатури...

Пункт модуля «Системних параметрів» для налаштування параметрів роботи клавіатури. Корисний для приготування до навчання за допомогою іншої розкладки клавіатури.

ПРИМІТКА

На платформах, на яких немає підтримки автоматичного визначення розкладки клавіатури, особливо на платформі Microsoft® Windows®, цей пункт буде замінено на підменю вибору розкладки клавіатури у програмі «Навчання машинопису» вручну.

Довідка → Підручник з Навчання машинопису... (F1)

Викликає систему довідки KDE, відкриваючи у ній довідкові сторінки Навчання машинопису. (цей документ).

Довідка → Що це? (Shift+F1)

Змінює вигляд вказівника мишки на комбінацію стрілки і знака питання. Якщо після цього натиснути таким вказівником на елементи у Навчання машинопису, буде відкрито довідкове вікно (якщо таке існує для цього елемента), з поясненням призначення елемента.

Довідка → Надіслати звіт про помилку...

Відкриває діалогове вікно звіту про помилку, у якому ви можете повідомити про ваду або надіслати запит до «списку побажань» з пропозицією додати до програми нову можливість.

Довідка → Переключити мову програми...

Відкриває вікно, в якому можна змінити **Головну мову** і **Запасну мову** інтерфейсу цієї програми.

Довідка → Про Навчання машинопису

Цей пункт меню відкриє вікно з інформацією про версію і авторів програми.

Довідка → Про KDE

Цей пункт меню відкриє вікно з даними про версію KDE та іншою загальною інформацією.

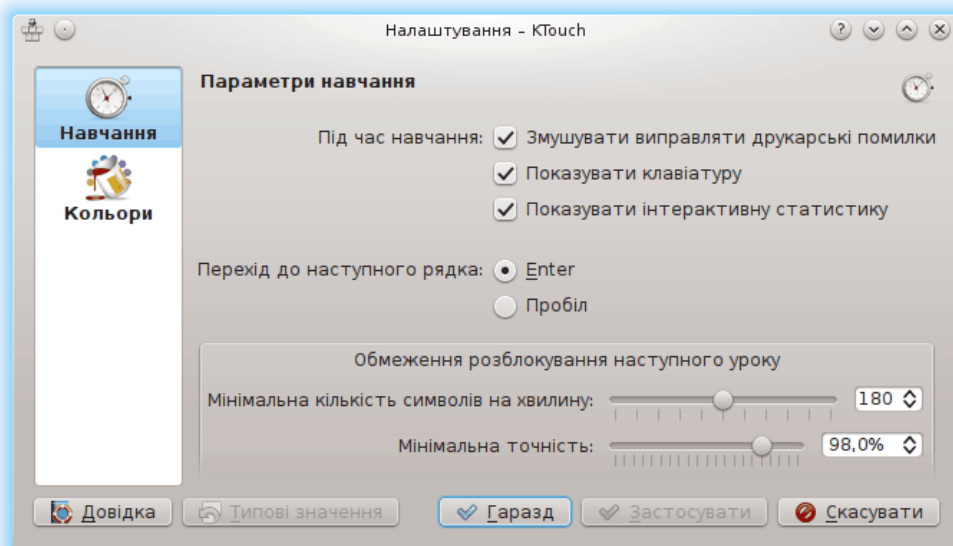
1.3.1.3 Діалогове вікно налаштування

Програму «Навчання машинопису» можна трохи налаштувати. Визначені параметри роботи буде застосовано одразу до всіх ваших профілів. Відкрити діалогове вікно налаштування

можна натиснувши кнопку у правій частині верхньої панелі інструментів домашньої сторінки і вибравши пункт **Налаштувати Навчання машинопису....**

Параметри навчання

У цьому діалоговому вікні ви можете вибрати параметри, які керують виглядом вікна навчання програми «Навчання машинопису» та тим, як поводитиме себе програма під час навчання.

За допомогою пункту **Змушувати виправляти друкарські помилки** можна керувати тим, чи змушуватиме програма користувача виправляти друкарські помилки.

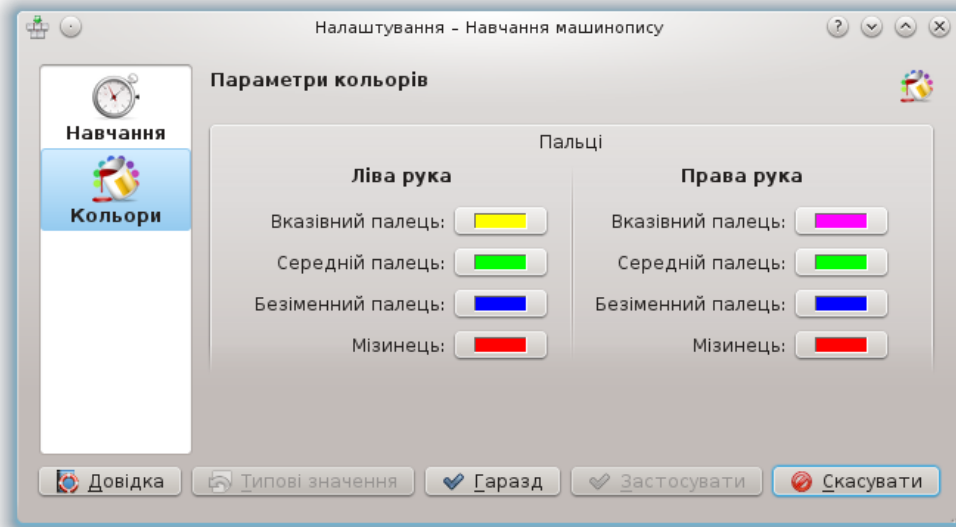
Керувати видимістю панелей статистики та клавіатури можна за допомогою пунктів **Показувати клавіатуру** і **Показувати інтерактивну статистику**.

Ви можете вибрати клавішу, за допомогою якої можна буде переходити до наступного рядка тексту. Передбачено два варіанти: **Enter** і **Пробіл**.

За допомогою панелі **Обмеження розблокування наступного уроку** можна визначити параметри, які керуватимуть розблокуванням уроків вищих рівнів. Програма «Навчання машинопису» перевіряє виконання визначених умов після завершення кожного з уроків і вирішує, чи слід розблоковувати наступний урок. Якщо швидкість у символах на хвилину та точність **одночасно** є більшими або рівними за параметри **Обмеження розблокування наступного уроку** програма Навчання машинопису розблокує наступний урок вищого рівня.

Параметри кольорів

У цьому діалозі ви можете налаштувати кольори, що використовуються Навчання машинопису.

Тут ви можете вибрати колір тла для клавіш кожного з пальців.

1.3.2 Вибір курсу і уроку

«Навчання машинопису» має автоматично визначити вашу розкладку клавіатури і показати лише курси, оптимальні для цієї розкладки.

ПРИМІТКА

На деяких платформах, зокрема на платформі Windows®, автоматичним визначенням розкладки клавіатури не можна скористатися. На таких платформах вам слід вибрати розкладку клавіатури вручну за допомогою меню.

1.3.2.1 Перемикання між курсами

Якщо для вашої розкладки клавіатури встановлено декілька курсів, ви можете вибрати потрібний вам натисканням кнопок і , розташованих праворуч від мітки з назвою курсу. Якщо курс лише один, ці кнопки не буде показано.

1.3.2.2 Розблоковування уроків

Якщо під час початкового створення профілю вами було вибрано варіант **Не маю досвіду з машинопису** або **маю зовсім невеличкий досвід** деякі з пунктів уроків буде заблоковано. Такі пункти у списку позначено значком , ви не зможете вибрати ці пункти, доки не буде пройдено уроки, які перебувають вище у списку.

ПРИМІТКА

Параметри проходження уроків можна змінити за допомогою [діалогового вікна налаштування програми Навчання машинопису](#).

1.3.2.3 Навчання за допомогою іншої розкладки клавіатури

У «Навчання машинопису» ви можете скористатися для навчання будь-якою розкладкою клавіатури. Просто натискайте клавіші, які підсвічує програма, незалежно від того, що написано на них на вашій клавіатурі.

Виберіть пункт **Налаштувати клавіатуру...** у меню програми, щоб вибрати іншу розкладку клавіатури. Щойно вибір буде здійснено, програма «Навчання машинопису» підлаштується під нього і покаже вам курси, доступні для вибраної розкладки.

ПРИМІТКА

На платформах без підтримки автоматичного визначення розкладки клавіатури, зокрема Microsoft® Windows®, вам спочатку слід налаштувати операційну систему на нову розкладку, а потім вибрати ту саму розкладку у програмі «Навчання машинопису» за допомогою меню програми.

1.4 Ефективне навчання

1.4.1 Методики навчання

Нижче можна знайти декілька загальних порад щодо методик навчання машинопису.

1.4.1.1 Постійна швидкість

Для того, щоб користуватися машинописом ефективно, важливо не просто намагатися друкувати якомога швидше, але і зберігати постійну швидкість, а також знайти для себе природний ритм натискання на клавіші.

1.4.1.2 Основа всього — точність

Наступною важливою річчю є зосередження уваги на точності. Лише якщо ви майстерно оволодієте введенням літер поточних розблокованих клавіш, тобто помилятиметеся з введенням відповідних літер дуже рідко, ви матимете змогу пройти складніші уроки з більшою кількістю літер. Як можна переконатися, ви зможете досягти успіху майже автоматично, якщо ви робитимете дуже мало помилок, оскільки ви зекономите багато часу, який раніше витрачався на виправлення помилок.

ПРИМІТКА

Саме це є причиною того, що для типового рівня точності для розблокування наступного уроку встановлено значення 98%, а вимоги до швидкості є доволі помірними: всього лише 180 символів на хвилину.

1.4.1.3 Виправлення помилок

Варто ознайомитися з ефективними способами виправлення помилок. Виправлення окремих символів майже завжди є повільнішою справою на виправлення всього слова. Для виправлення слова достатньо просто натиснути комбінацію клавіш **Ctrl-Backspace**, а потім знову ввести слово. Для такого виправлення майже не потрібно розумових зусиль. Для виправлення ж окремого символу вам слід спочатку знайти його у слові, вилучити символи до місця помилки, визначити частину слова, якої не вистає і знову ввести її. Це потребує набагато більшої концентрації уваги, ніж просте повторне введення слова.

1.4.2 Призупинення навчального сеансу

1.4.2.1 Автоматичне призупинення

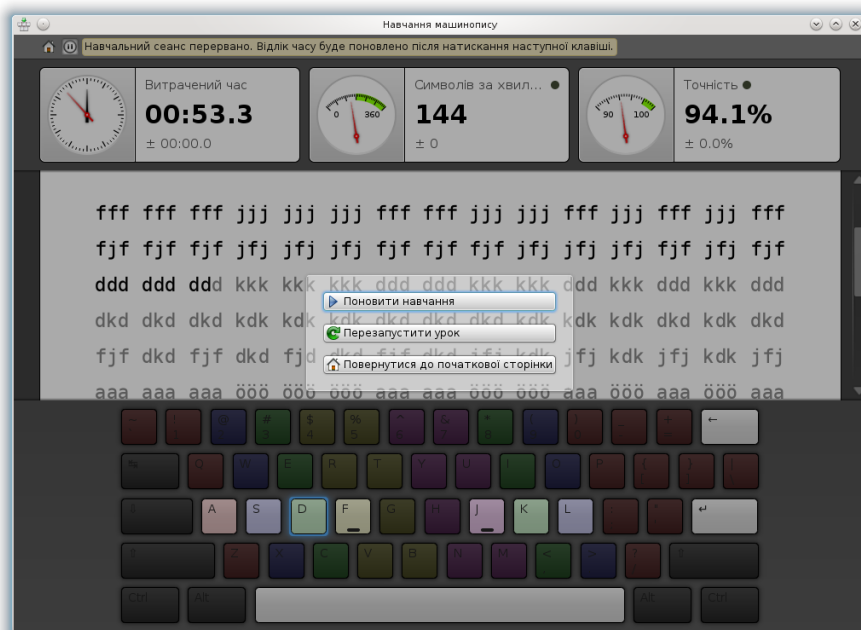
Якщо ви відкриєте будь-яке діалогове вікно або перемкнетеся на іншу програму під час навчального сеансу, навчання буде призупинено, аж доки ви не повернете фокус до вікна програми «Навчання машинопису» і натиснете будь-яку клавішу.

Навчальний сеанс буде призупинено, якщо програма виявить, що користувач не виконує ніяких дій протягом п'яти секунд.

1.4.2.2 Призупинення вручну

Призупинити поточний сеанс вручну можна натисканням кнопки на панелі інструментів.

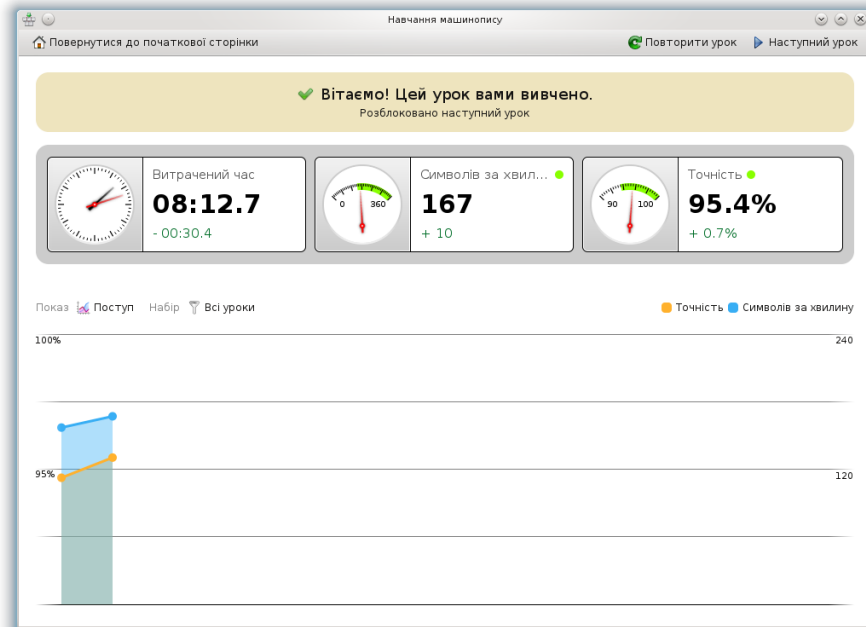
Якщо ви натиснете кнопку на панелі інструментів, програма «Навчання машинопису» призупинить поточний сеанс і покаже віконце-накладку з пунктами можливих подальших дій.

1.5 Стеження за поступом навчання

Після завершення уроку програма не повертається негайно до домашньої сторінки. Замість цього вам буде показано особливу сторінку резюме і статистичних даних.

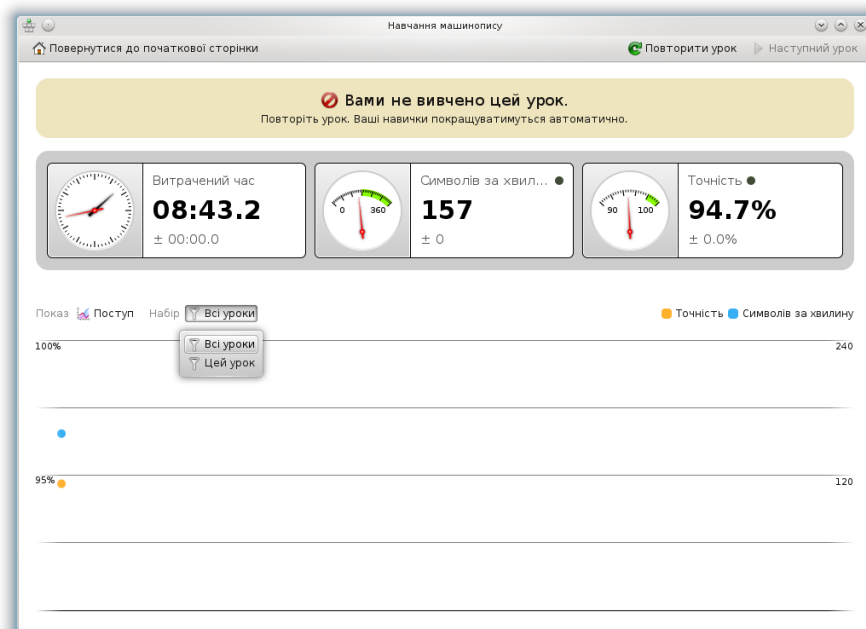
1.5.1 Дані щодо швидкості і точності

1.5.1.1 Фільтрування за уроками

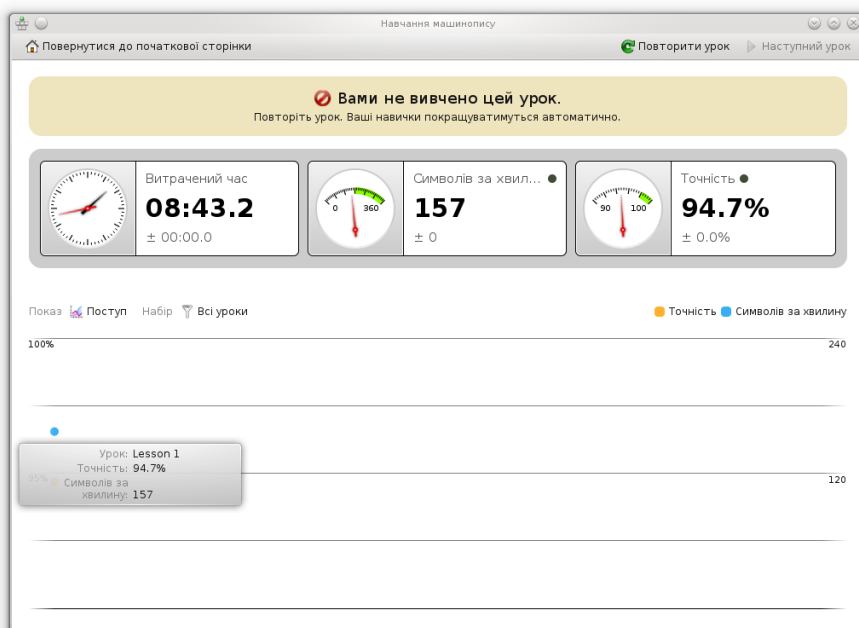
За допомогою сторінки статистичних даних щодо швидкості і точності ви можете спостерігати за поступом вашого навчання і визначати слабкі місця у вашій підготовці.

Статистичні дані можна фільтрувати за уроками за допомогою спадного списку, розташованого поряд з міткою **Набір**. Ця можливість корисна для стеження за поступом у вивченні поточного уроку і порівняння цього поступу з поступом у вивченні інших уроків.

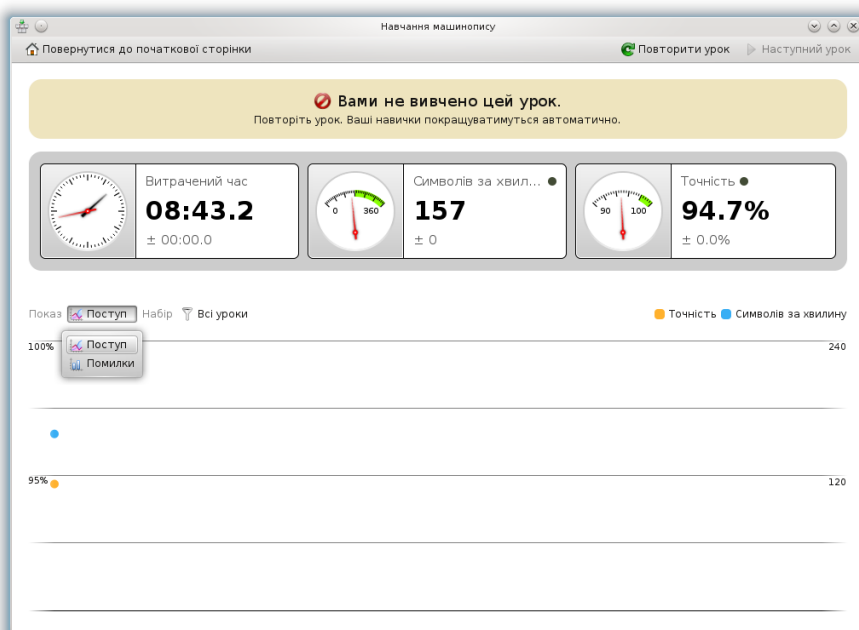
Підручник з «Навчання машинопису»

Додаткові дані щодо сеансу можна переглянути за допомогою панелі підказки пунктів графіків. Якщо ви затримаєте вказівник миші над точкою на графіку, програма «Навчання машинопису» покаже статистичні дані щодо відповідного сеансу.

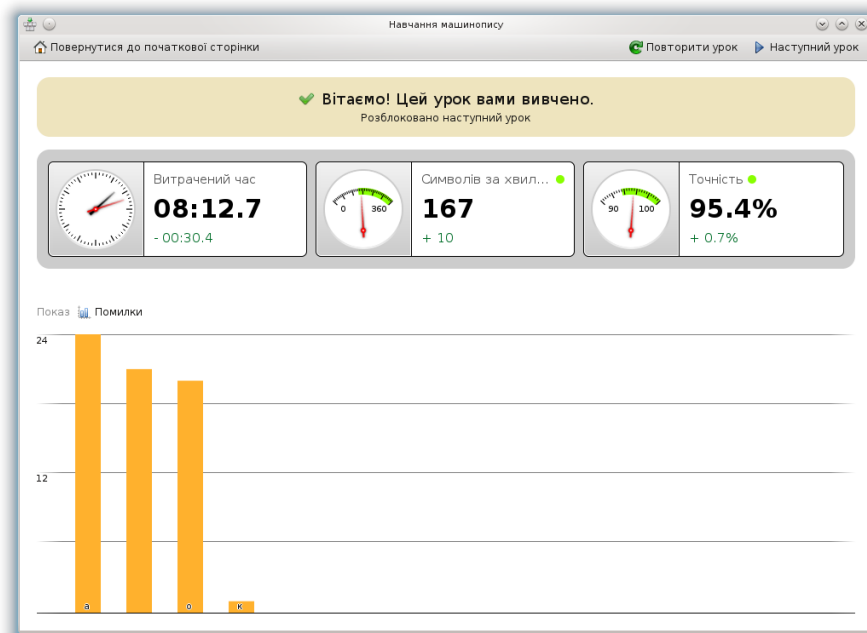
1.5.2 Статистика помилок

Перемкнути сторінку результатів на показ частотних характеристик помилок для кожної з клавіш можна за допомогою спадного меню, розташованого поряд з міткою **Показ**.

У цьому режимі програма «Навчання машинопису» показує стовпчикову діаграму помилок для кожної клавіш у останньому сеансі навчання.

Підручник з «Навчання машинопису»

Повернутися до графіка уроків можна за допомогою того самого спадного меню, розташованого поряд з міткою **Показ**.

Якщо ви пройшли урок, ви можете розпочати вивчення наступного уроку одразу натисканням кнопки **Наступний урок** на панелі інструментів. Крім того, ви можете повторити поточний урок за допомогою натискання кнопки **Повторити урок** або повернутися до початкової сторінки за допомогою натискання останньої кнопки на панелі інструментів.

Розділ 2

Доповнення «Навчання машинопису»

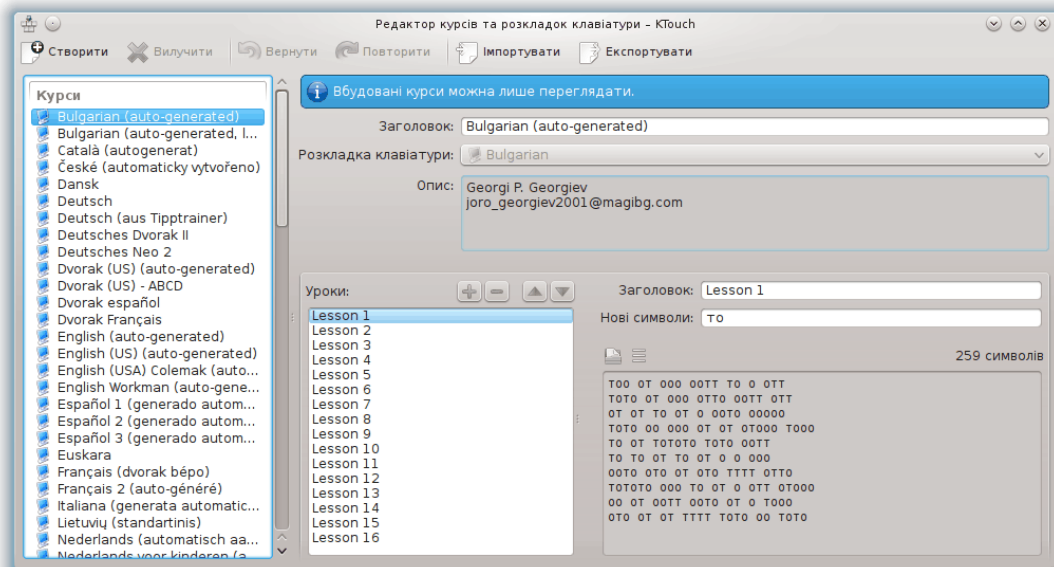
2.1 Створення курсів

Ви можете без проблем створити власний навчальний курс за допомогою вбудованого редактора курсів і розкладок клавіатури програми «Навчання машинопису». Натисніть кнопку

 у правій частині панелі інструментів початкової сторінки програми і виберіть у меню пункт **Редактор курсів та розкладок клавіатури....** Ви можете відкрити файл курсу, створити курс з нуля або скористатися вже створеним курсом як шаблоном.

ВАЖЛИВО

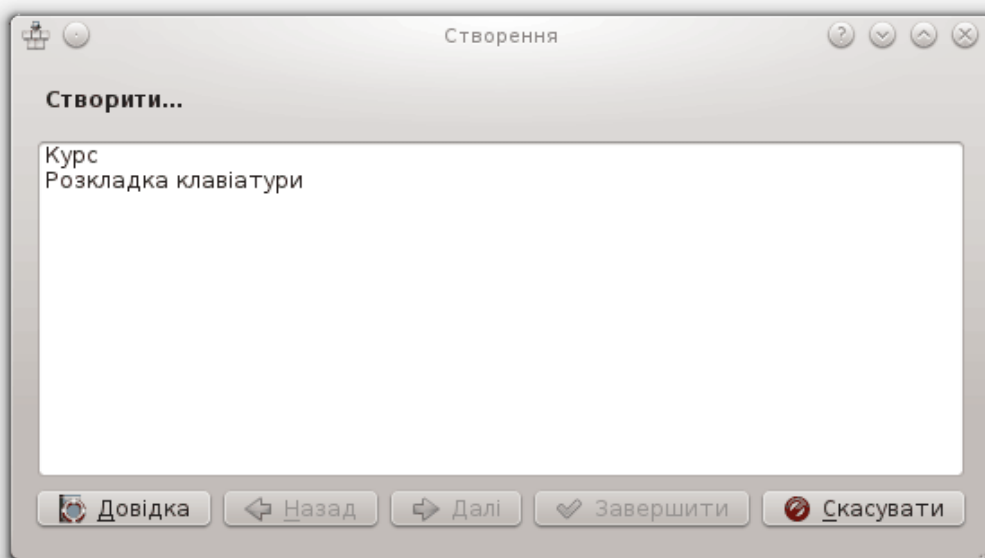
Вбудовані курси не можна редагувати, навіть якщо у вас є доступ на запис до каталогу, до якого їх встановлено.

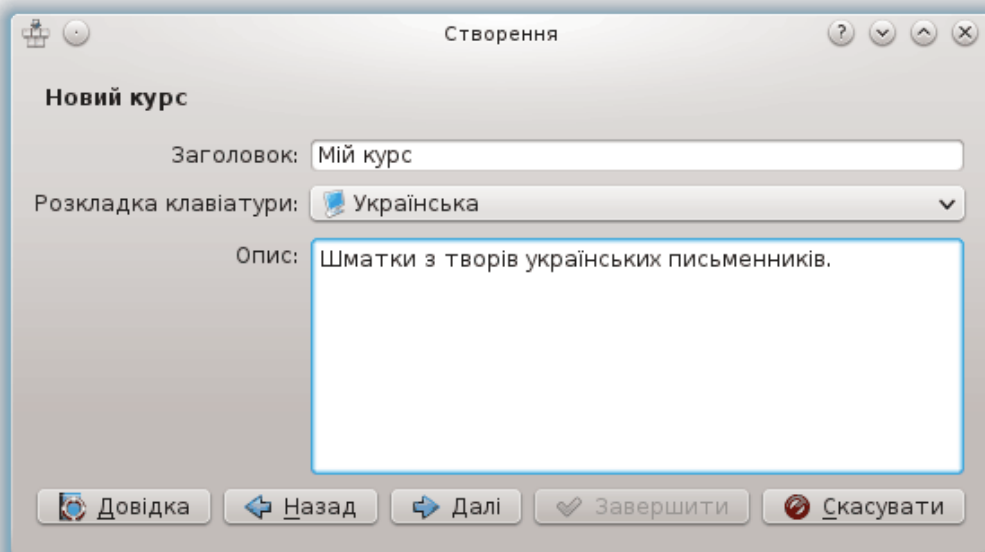
2.1.1 Властивості курсу

Властивості курсу можна визначити за допомогою майстра створення курсів програми «Навчання машинопису». Викликати вікно цього майстра можна за допомогою натискання кнопки на панелі інструментів вікна **Редактор курсів та розкладок клавіатури**.

За допомогою першої частини майстра створення даних програми «Навчання машинопису» ви можете вибрати тип даних. Виберіть пункт **Курс** і натисніть кнопку **Далі**.

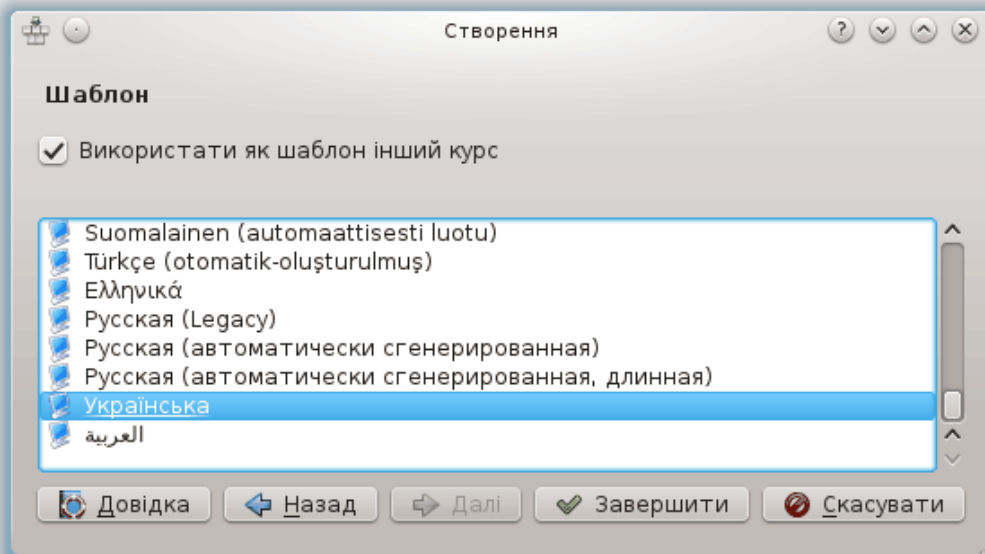
За допомогою другої сторінки майстра ви можете вибрати заголовок, розкладку клавіатури і опис курсу.

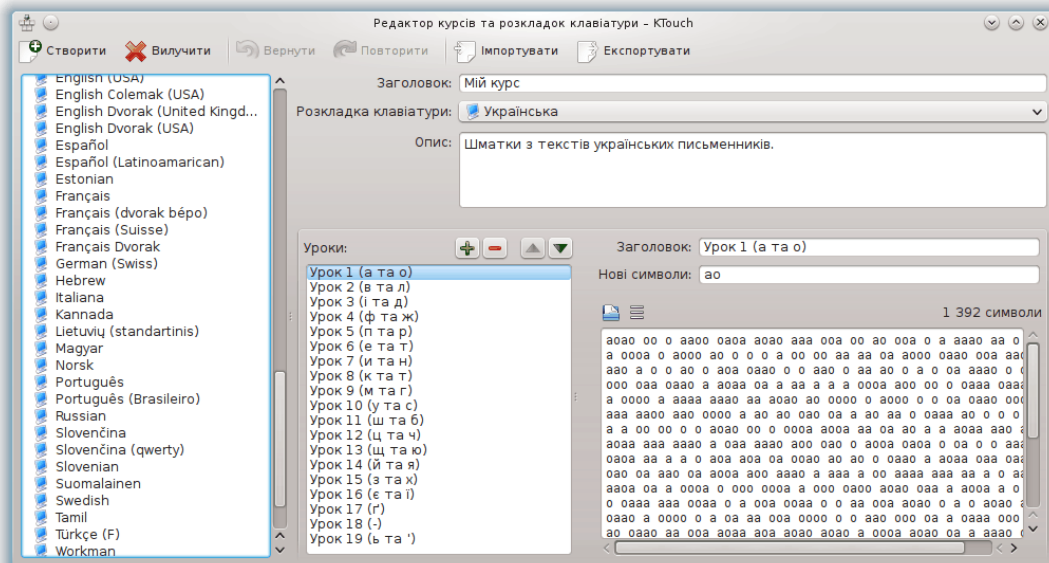
Заголовок курсу є важливим для пришвидшення доступу до нього за допомогою пункту меню та для показу статистичних даних.

Поле опису слід використовувати для включення даних щодо автора курсу та джерела даних уроків. Цей опис можна буде переглянути за допомогою натискання кнопки на початковій сторінці програми «Навчання машинопису».

Коли належні значення параметрів буде вказано, натисніть кнопку **Далі**.

За допомогою третьої сторінки майстра ви можете вибрати якийсь з вже створених курсів як шаблон для вашого курсу. Виберіть пункт курсу зі списку (якщо це потрібно) і натисніть кнопку **Завершити**.

У відповідь програма «Навчання машинопису» відкриє вікно редактора курсів, готове до введення даних вашого курсу.

2.1.2 Додавання уроків

Курс є впорядкованим набором уроків. Щоб навчання машинопису було ефективним, вміст курсу має відповідати декільком вимогам.

Вибирайте змістовні назви для уроків

Для кожного з рівнів ви можете визначити нові символи або клавіші у уроці. Варто зазначити назви нових символів у заголовку уроку. Натисніть пункт назви у списку **Уроки** і вкажіть змістовну назву уроку.

ПОЯСНЕННЯ

Текст, який буде вказано у заголовку уроку, буде показано як дані щодо уроку на початковій сторінці у списку курсів. Якщо урок матиме зрозумілу назву, користувачеві буде набагато простіше його вибрати.

У першому уроці мають бути завдання для вказівних пальців

Зазвичай на клавіатурі є дві тактильні позначки для клавіш у другому ряді, на яких мають перебувати вказівні пальці. Ці дві клавіші та три сусідні з ними клавіші є основним клавішами пальців. В українській розкладці на цих клавішах розташовано символи *фівалпродж*.

ПОЯСНЕННЯ

Над цими вісьмома клавішами слід розташовувати пальці у початковому стані. Учень має спочатку вивчити розташування цих клавіш для успішного продовження навчання машинопису.

Додавайте по дві нові клавіші на урок

Звичайно ж, жорстких правил щодо додавання нових клавіш до уроків немає, але, зазвичай, клавіші додають парами, по одній на відповідний палець на обох руках. Додавання слід виконувати від клавіш початкових позицій пальців до найвіддаленіших клавіш. Таким чином, клавіші четвертого ряду слід додавати останніми. Перевагу слід надавати клавішам основних символів вашої мови, — цього можна досягти трохи видозмінивши наведені вище настанови. Наприклад, для французької мови важливими є акценти, тому наголос у уроках слід від початку ставити на введенні акцентів.

ПОЯСНЕННЯ

Якщо додати у наступному уроці багато клавіш, учень може не впоратися зі складністю цього уроку і втратить мотивацію до подальшого навчання. У перших же уроках слід використовувати основні символи мови, щоб можна було перейти до введення слів якомога раніше.

Додатковий наголос слід робити на нових клавішах

Слід робити так, щоб символи, які вводяться за допомогою доданих у уроці клавіш, є найуживанішими у тексті уроку або принаймні такими, що зустрічаються у ньому доволі часто.

ПОЯСНЕННЯ

За допомогою відповідного уроку учень має призвичаїтися до нових клавіш. Це можливо, лише якщо у уроці міститься значна кількість відповідних символів.

Перемежуйте уроки з новими клавішами з уроками повторення вже вивчених клавіш

Кожні два або три уроки додавайте урок повторення, у якому нові клавіші не додаватимуться. Уроком повторення має бути звичайний набір символів, у якому зустрічаються всі символи вже використані у попередніх уроках.

ПОЯСНЕННЯ

Такі уроки допомагають у засвоєнні набутих навичок і допомагають перевірити загальний рівень вивчення матеріалу. Такі уроки також є корисними з огляду на можливість повторного тренування з метою покращення загальних навичок машинопису.

Спеціальні уроки вивчення введення великих літер

У курсі має бути передбачено декілька спеціальних уроків, які буде присвячено введенню великих літер. Найкраще вводити великі літери у декілька етапів: спочатку використати ліву клавішу **Shift**, потім праву, потім обидві, а потім один або два уроки повторення.

ПОЯСНЕННЯ

Вивчення введення великих літер є найскладнішою частиною навчання машинопису. Тому ці уроки потребуватимуть особливих зусиль.

Вивчення всього набору клавіш на клавіатурі

Таке вивчення має навчити учня користуватися символами, доступ до яких здійснюється за допомогою клавіш-модифікаторів, відмінних від **Shift**. За ідеальних умов, має бути використано всі можливі символи, цифри та символи, які можна ввести за допомогою клавіатури.

ПОЯСНЕННЯ

Чим повнішим є курс, тим більше знань може почерпнути з нього учень. Повніші курси також будуть цікавішими для досвідчених у машинописі користувачів.

Скористайтесь кнопкою для додавання до курсу нового уроку, кнопкою для видалення позначеного уроку з вашого курсу і кнопками / для зміни порядку уроків у курсі.

ВАЖЛИВО

Будьте обережними, якщо видалюєте уроки. Видалення уроків може призвести до видалення даних щодо поступу навчання для всіх користувачів курсу. Якщо ви плануєте масштабні зміни у курсі, варто вносити їх до копії старої версії курсу.

Вміст уроку можна редагувати за допомогою поля редагування у нижній правій частині вікна редактора. Ви можете скопіювати фрагменти тексту з вашого улюбленого текстового редактора і вставити їх до цього поля.

За допомогою кнопки можна відкрити звичайний текстовий файл, вміст якого буде імпортовано до поля тексту уроку.

Кнопку призначено для перенесення рядків тексту уроку. Редактор «Навчання машинопису» переносить рядки так, щоб у кожному з них було не більше рекомендованих 60 символів.

Припустімо, що ви бажаєте додати новий урок. Ось декілька порад, на які вам слід зважати:

Надавайте урокам зрозумілі назви

Назви нових символів, якщо такі використано, або формулювання змісту уроку у іншій формі.

ПОЯСНЕННЯ

Хороший заголовок спрощує пошук курсу, якщо вам потрібен певний курс.

Текст уроку має складатися зі слів мови і речень

Краще за все, щоб урок складався зі зрозумілого неперервного фрагмента тексту на довільну тему.

ПОЯСНЕННЯ

Навчання за допомогою справжніх слів і речень є ефективнішим за навчання за допомогою довільних комбінацій символів, оскільки таке навчання є ближчим до справжнього машинопису. Крім того, так навчатися набагато веселіше.

Уникайте комбінацій літер, що не використовуються у записі слів

Навчання за допомогою справжніх слів мови може виявитися неможливим протягом початкових уроків, оскільки учневі буде доступним доволі обмежений набір символів, але згодом це стане можливим, варто використовувати лише слова справжньої мови. Ніколи не використовуйте у ваших уроках слів, які написано з помилками.

ПОЯСНЕННЯ

Випадкові комбінації символів важко набирати, вони навряд чи трапляться під час набирання звичайних текстів. З іншого боку, слова з помилками можуть збити учня з пантелику або навіть зашкодити навчання, оскільки учень може запам'ятати помилкове написання слів.

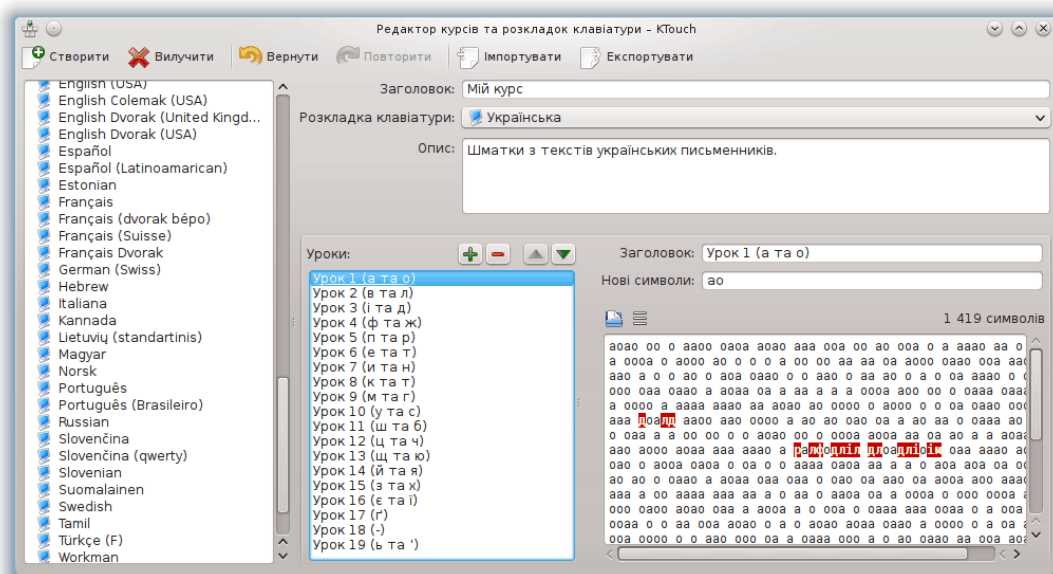
Урок має складатися приблизно з 600 символів

Уроки можуть бути довгими, аж до 1200 символів, а ось коротших уроків слід уникати. Це зокрема стосується уроків повторення.

ПОЯСНЕННЯ

Використання розмірів уроків у цьому діапазоні надасть змогу недосвідченому учню (учню, швидкість набирання символів яким є близькою до 120 символів на хвилину) виконати урок протягом п'яти-десяти хвилин. Довші уроки втомлюватимуть учнів, коротші є неефективними.

2.1.2.1 Перевірка якості на панелі редактора тексту уроку

Вище наведено знімок вікна редактора курсів з одним з проблемних уроків. На знімку можна бачити результати використання однієї з вбудованих перевірок якості: перевірки на символи, які є недоступними для цього уроку, оскільки цих символів не було серед нових символів уроку або символів попередніх уроків. Помилкові символи позначено червоним кольором. Також програма здатна перевіряти урок на занадто довгі рядки, притлумлюючи колір символів, які виходять за межі дозволеної довжини рядка.

Ліворуч можна бачити список всіх файлів даних, про які відомо програмі «Навчання машинопису», вбудованих та створених користувачем. Якщо користувачем буде вибрано вбудований ресурс, редактор перемкнеться у режим простого перегляду. Якщо користувачем буде вибрано пункт розкладки клавіатури, показані дані також буде видозмінено відповідним чином.

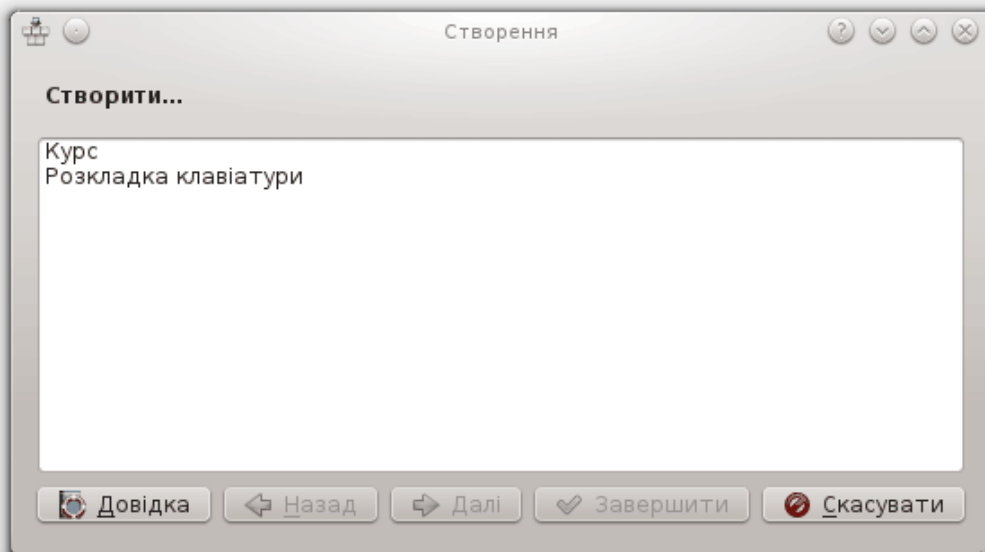
2.2 Створення розкладок клавіатури

Створювати власні розкладки клавіатури можна за допомогою вбудованого редактора програми «Навчання машинопису». Найкращим варіантом дій є створення нової розкладки на основі вже створеної розкладки, тобто копіювання цієї розкладки з наступним внесенням до неї потрібних вам змін.

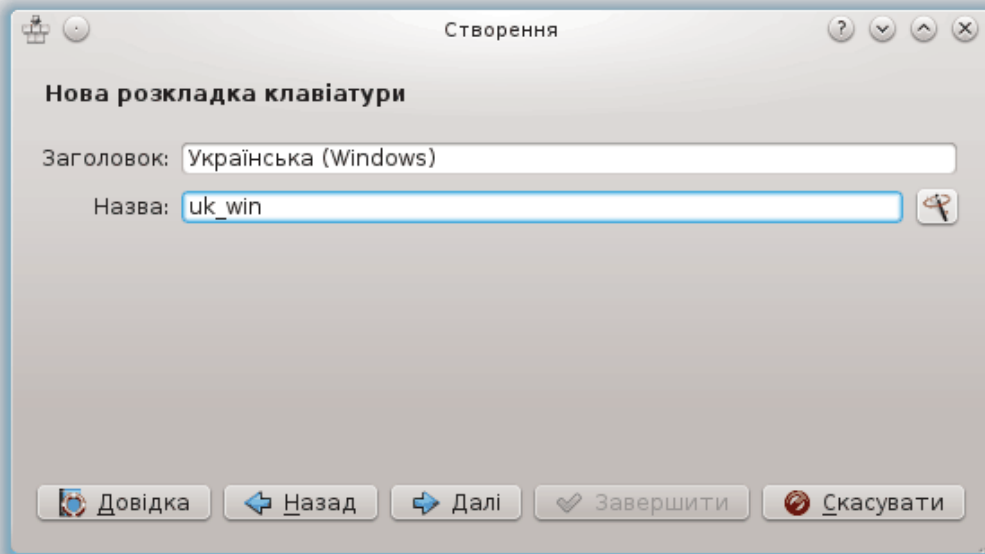
2.2.1 Властивості розкладки клавіатури

Властивості розкладки клавіатури можна визначити за допомогою майстра створення розкладок клавіатури програми «Навчання машинопису». Викликати вікно цього майстра можна за допомогою натискання кнопки на панелі інструментів вікна **Редактор курсів та розкладок клавіатури**.

За допомогою першої частини майстра створення даних програми «Навчання машинопису» ви можете вибрати тип даних. Виберіть пункт **Розкладка клавіатури** і натисніть кнопку **Далі**.

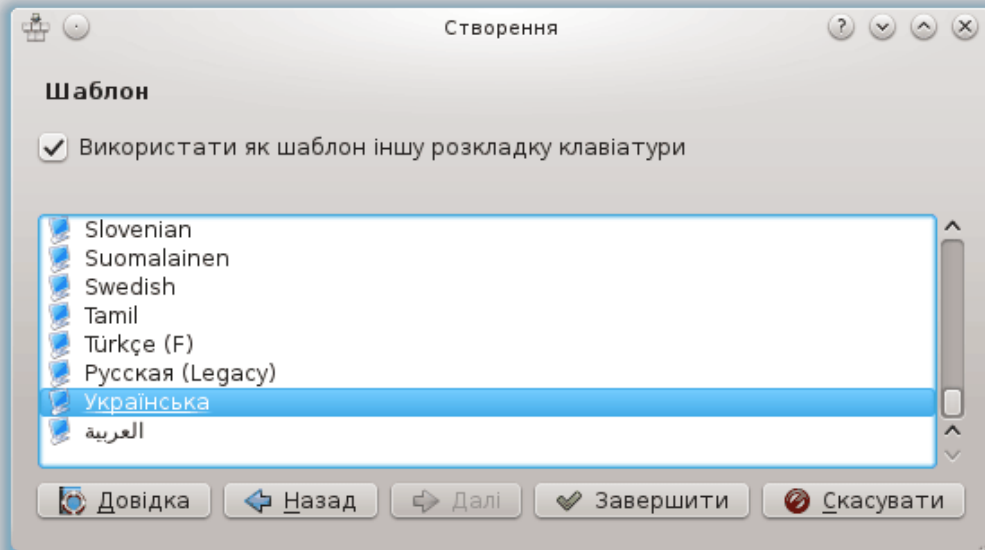

За допомогою другої сторінки майстра ви можете вибрати заголовок і назву розкладки.

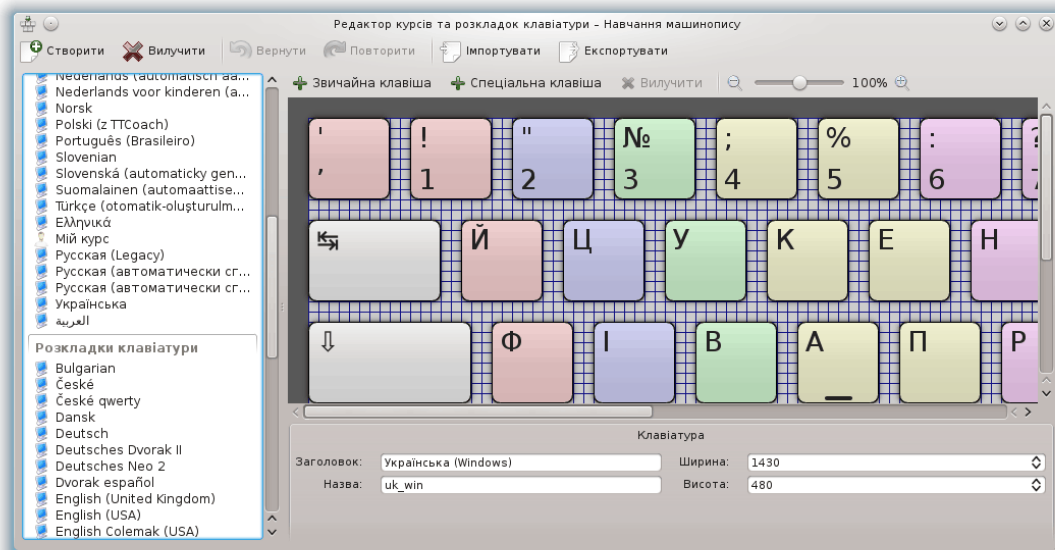

Заголовок розкладки є важливим для пришвидшення доступу до неї у списку [меню налаштування програми «Навчання машинопису»](#) та для показу статистичних даних.

Назва розкладки використовуватиметься самою програмою «Навчання машинопису».

За допомогою третьої сторінки майстра ви можете вибрати якусь з вже створених розкладок як шаблон для вашої розкладки. Виберіть пункт розкладки зі списку і натисніть кнопку **Завершити**.

У відповідь програма «Навчання машинопису» відкриє вікно редактора розкладок, готове до введення даних вашої розкладки клавіатури.

2.2.2 Додавання клавіш

Скористайтесь кнопкою **Звичайна клавіша**, щоб додати нову звичайну клавішу, або кнопкою **Спеціальна клавіша**, щоб додати нову спеціальну клавішу (клавішу-модифікатор, **Пробіл**, **Backspace**, **Tab**, **Caps Lock** або **Enter**) до розкладки. Кнопкою **Вилучити** можна скористатися для вилучення позначеної клавіші з розкладки. Масштаб зображення розкладки можна змінювати за допомогою повзунка у лівій частині панелі інструментів редактора.

Параметри окремих клавіш можна змінювати за допомогою нижньої панелі вікна редактора.

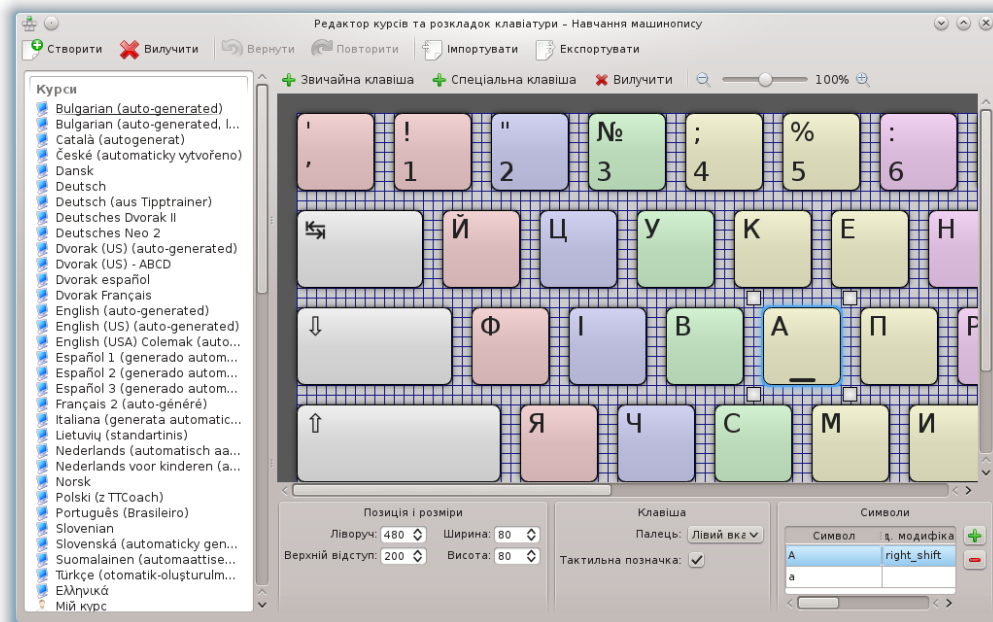
2.2.2.1 Звичайні клавіші

Змінити розмір або параметри клавіші доволі просто.

Почніть з клацання на клавіші, параметри якої ви хочете змінити. У відповідь програма зробить цю клавішу поточною.

У кутах клавіші ви побачите чотири квадратики. Пересуванням цих квадратиків ви можете пересунути межі клавіші у нове місце. Перетягуванням всієї клавіші ви можете змінити розташування клавіші у розкладці.

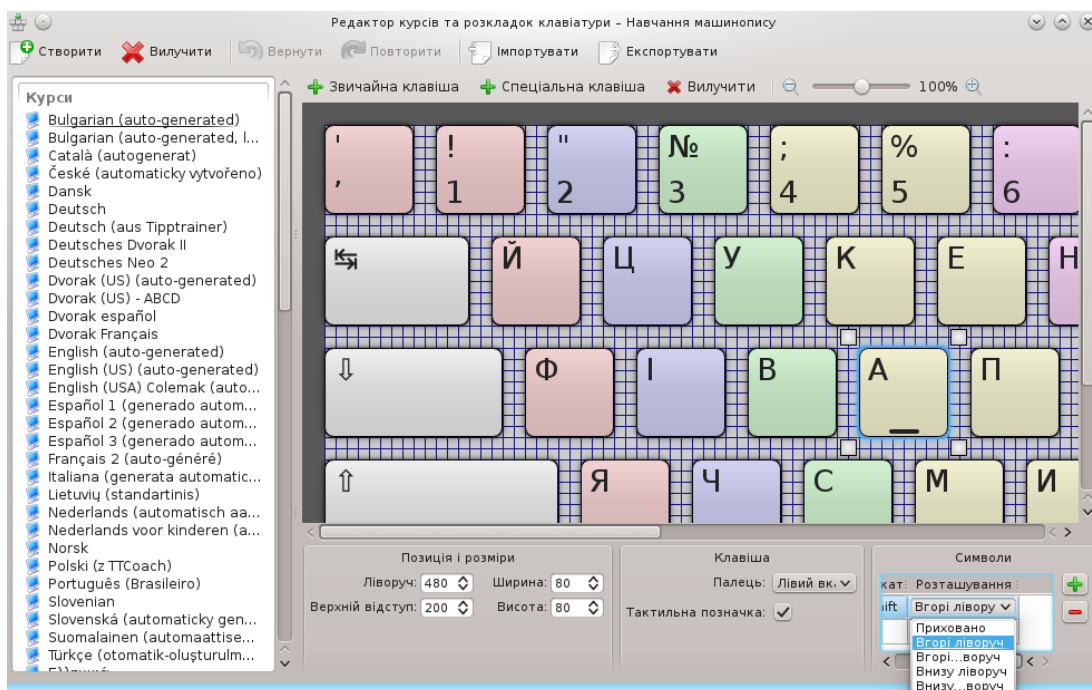
Числові характеристики геометричних параметрів клавіші також можна змінити за допомогою розділу **Позиція і розміри** панелі у нижній частині вікна редактора.

Крім того, нижньою панеллю можна скористатися для вибору пальця, яким слід натискати клавішу та перемикання показу тактильної позначки на клавіші.

2.2.2.1.1 Символи клавіші

Символи, які буде показано на клавіші можна змінити за допомогою розділу **Символи** нижньої панелі редактора.

Додати символ можна натисканням кнопки . Позначений пункт символу можна видалити натисканням кнопки .

Ви також можете вибрати розташування окремих символів на клавіші за допомогою меню, що викликається подвійним клацанням на комірці у стовпчику **Розташування**.

2.2.2.2 Клавіші-модифікатори

У програмі «Навчання машинопису» ви можете визначити декілька клавіш-модифікаторів. Редагувати такі клавіші можна у спосіб, подібний до способу редагування звичайних клавіш, але вам буде корисним знати ідентифікатор клавіші-модифікатора, щоб цією клавішею можна було користуватися належним чином. Нижче наведено таблицю ідентифікаторів клавіш-модифікаторів.

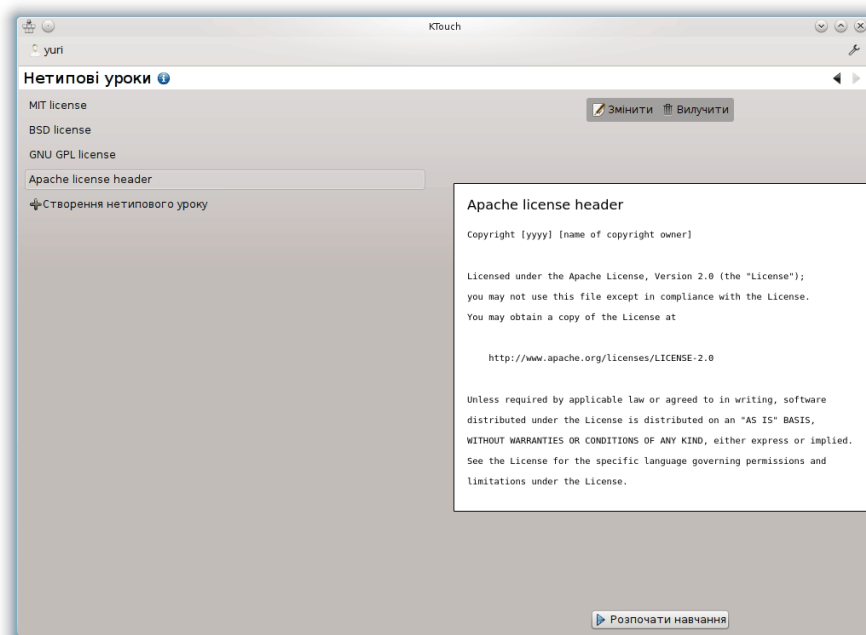
Клавіша-модифікатор	Ідентифікатор у програмі «Навчання машинопису»
Alt	altgr
Shift	left_shift або right_shift

Табл. 2.1: Клавіші-модифікатори

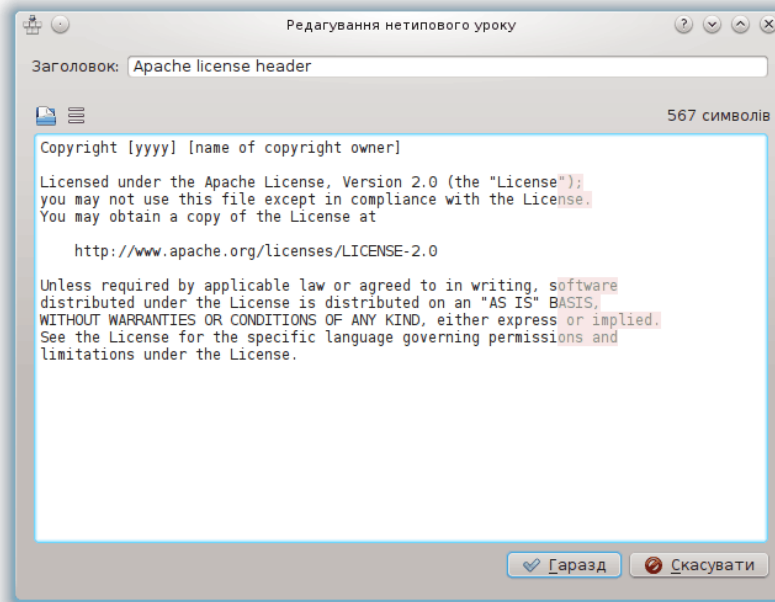
2.3 Нетипові уроки

За допомогою нетипових уроків ви можете розширювати навчальний матеріал у простий спосіб, вибираючи для навчання якийсь довільний текст.

Нетипові уроки зібрано у спеціальному курсі, **Нетипові уроки**, доступ до якого можна отримати там же, де і до **звичайних вбудованих курсів**.

Цей спеціальний курс працює так само, як і усі інші, зокрема для нього так само збираються навчальні і статистичні дані. Натисканням кнопки **Створення нетипового уроку** або кнопки **Змінити** (для вже створених уроків) можна відкрити спрощену версію **звичайного редактора уроків**.

За допомогою кнопки можна відкрити звичайний текстовий файл, вміст якого буде імпортовано до поля тексту уроку.

Кнопку призначено для перенесення рядків тексту уроку. Редактор «Навчання машинопису» переносить рядки так, щоб у кожному з них було не більше рекомендованих 60 символів.

Редактор підсвічуватиме проблемні місця у тексті вашого уроку. Символи, які неможливо набрати за допомогою вибраної розкладки клавіатури, буде позначено червоним тлом, а у рядках, які є занадто довгими, зайві символи буде позначено сірим кольором.

ПІДКАЗКА

Нетипові уроки розподіляються за профілями користувачів та розкладками клавіатури. Отже, ви можете використовувати різні нетипові уроки для різних потреб навчання.

2.4 Перенесення результатів вашої роботи

У програмі «Навчання машинопису» передбачено можливість збереження ваших курсів і розкладок клавіатури у окремих файлах поза локальною базою даних програми.

2.4.1 Експортування та імпортування

Щоб експортувати курс або розкладку клавіатури до окремого файла, натисніть відповідний пункт у списку лівої панелі вікна **Редактора курсів та розкладок клавіатури**, а потім натисніть кнопку **Експортувати** на панелі інструментів цього ж вікна.

Програма «Навчання машинопису» відкриє стандартне діалогове вікно збереження файлів KDE. Опис цього діалогового вікна можна знайти у главі [Відкриття і збереження файлів](#) підручника з основ роботи у KDE.

Ви можете вибрати назву і розташування файла XML, який слід зберегти.

Якщо ви вважаєте, що ваша робота варта того, щоб поділитися нею з іншими користувачами, будь ласка, надішліть її з описом до [списку листування kde-edu](#).

ВАЖЛИВО

Ваші дані має бути ліцензовано відповідно до [Загальної громадської ліцензії GNU, версія 2](#), щоб автори програми змогли включити їх до типового комплекту даних «Навчання машинопису».

Щоб імпортувати файли з вашими даними до програми «Навчання машинопису», натисніть кнопку **Імпортувати** на панелі інструментів і виберіть файл XML, який було раніше експортовано за допомогою «Навчання машинопису».

Розділ 3

Подяки і ліцензія

«Навчання машинопису»

Авторські права на програму «Навчання машинопису» належать (1999–2007):

- Håvard Frøiland haavard@users.sourceforge.net
- Andreas Nicolai andreas.nicolai@gmx DOT net

Авторські права на «Навчання машинопису» належать Sebastian Gottfried sebastiangottfried@web DOT de, 2011–2012.

Учасники розробки:

- Frank Quotschalla, німецька розкладка клавіатури, файли вправ німецькою і переклад.
- Ernesto Hernández-Novich, латиноамериканська розкладка клавіатури
- João Miguel Neves, португальська розкладка клавіатури
- Henri Girard, французька розкладка клавіатури

Особлива подяка всім іншим (не згаданим тут) учасникам розробки файлів розкладок і уроків.

Переклад українською: Юрій Чорноіван yurchor@ukr.net

Цей документ поширюється за умов дотримання [GNU Free Documentation License](#).

Ця програма поширюється за умов дотримання [GNU General Public License](#).

Додаток А

Як отримати і встановити «Навчання машинопису»

Навчання машинопису є частиною проекту KDE, <http://www.kde.org/> .

Навчання машинопису можна знайти у пакунку kdedu на <ftp://ftp.kde.org/pub/kde/> , головному сайті FTP проекту KDE.

А.1 Збирання і встановлення

Докладні відомості щодо збирання і встановлення програм KDE можна знайти на сторінці [Збирання програм KDE з початкових кодів та запуск цих програм](#).

Оскільки для збирання Навчання машинопису використовується **cmake**, у вас не повинно виникнути проблем зі збиранням. Якщо такі проблеми все ж виникнуть, будь ласка, повідомте про них до списків листування розробників KDE.